

Kennelhoest-vaccin: er zijn betere alternatieven!

Het kennelhoest-vaccin is een van de vaccinaties die veel dierenartsen graag standaard willen geven. Kennelhoest is een besmettelijke 'ziekte' bij honden. Het wordt meestal veroorzaakt door een influenzavirus of door een bordetella bacterie-variant, en misschien herken je de naam wel: het is inderdaad een verre 'familie' van onze griepvirus.

Maar nu even specifiek over het vaccin. Als je hond naar een hondenpension gaat, wordt meestal een kennelhoest-vaccin (of neusspray) vereist. Logisch: het is enorm besmettelijk en de pensionhouder krijgt natuurlijk een probleem als alle gasten met dit 'griepvirus' worden besmet. Dat is vergelijkbaar als je op vakantie in een hotel wordt aangestoken door een griep, en blijkt dat de meeste hotelgasten doorlopend hoesten, snotteren en niezen.

Dit is wat een pensionhouder natuurlijk wil voorkomen. Echter zijn er gelukkig ook steeds meer pensionhouders die realistischer naar deze situatie kijken. Ik bedoel: een hotelhouder verwacht van ons ook geen grieprik als we in de wintermaanden gezellig met veel mensen zijn hotel zitten (waar een griepvirus dus ook gemakkelijk rondgaat).

Kennelhoest-vaccin bij de dierenarts

Helaas zijn er toch nog dierenartsen die *automatisch* deze kennelhoest-vaccinatie toedienen bij je hond. Of misschien niet automatisch, maar er wel sterk op aandringen bij hun klant. En als je een zeer kwetsbare hond hebt (door ouderdom of ziekte kwetsbaar, bedoel ik), dan kan het een overweging zijn. Waarbij het vaccin op zich natuurlijk ook geen onschuldig 'snoepje' is, zelfs de neusspray niet.

Allereerst voor de duidelijkheid: het influenzavirus wat kennelhoest kan veroorzaken is een ander soort virus dan ons menselijke griepvirus (ook van de influenza-familie, maar wel totaal anders). Oftewel: wij kunnen dit virus niet krijgen van onze hond of kat, en andersom ook niet! Een andere boosdoener van deze honden griep is de Bordetella bacterie (de zgn: *Bordetella bronchiseptica*). Dit is technisch gesproken een zoönose. Oftewel het kan van hond op mens worden overgedragen, maar dit blijkt in de praktijk zeer zelden voor te komen. Dus daar moet je zeker niet van uit gaan.

Vaccin of neusspray: wat te doen?

Als we het hebben over het vaccin tegen kennelhoest, dan hebben we het over twee verschillende mogelijkheden. Er bestaat een vaccin die als injectie onder de huid wordt ingespoten, én er bestaat een neusspray die simpelweg in de neus wordt gepuift. Dat laatste klinkt heel onschuldig, maar bedenk dat het ook virusstoffen bevat die via de neusslijmvliezen het lichaam binnendringen.

Als het niet strikt noodzakelijk is (ik bedoel: soms is er vanwege hondenpension of hondenschool echt geen alternatief mogelijk) raad ik je aan om geen kennelhoest-vaccin of neusspray te laten toedienen. Want: dit middel voorkomt kennelhoest niet!

In het beste geval zorgt het middel ervoor dat de virale verspreiding verminderd wordt (als de infectie al aanwezig is dus). Dit betekent niet dat het plotseling niet meer besmettelijk is, maar het verspreidt zich wat minder gemakkelijk. Daarnaast kan het de symptomen van deze 'hondengriep' wat verzachten, en ervoor zorgen dat het iets minder lang aanhoudt. Dit betekent dus niet dat je hond geen kennelhoest kan krijgen.

Wat is er op tegen?

Allereerst is het een extra vaccinatie, een extra aanslag op het lichaam van de hond dus. Het immuunsysteem krijgt bij iedere vaccinatie een flinke opdoffer, en dat moet het lichaam steeds weer verwerken. Nu zijn er best vaccinaties die de nadelen van deze 'opdoffer' waard zijn hoor. Als de ziekten zo ernstig zijn, en de risico's voor je hond groot zijn (omdat dat in jouw leefomgeving zo is bijvoorbeeld), is het absoluut logisch om te kiezen voor een vaccin.

Maar kennelhoest kun je niet vergelijken met deze ingrijpende ziekten zoals Rabiës, Parvo, Hondenziekte of Hepatitis. Ieder vaccin dat je je hond toedient is een aanslag op het immuunsysteem van je hond. Een gezonde en weerbare hond heeft hier niet al te lang last van, maar je kunt je voorstellen dat meerdere vaccins, en vooral ook herhaaldelijke vaccins uiteindelijk de verdedigingslijnies van het natuurlijk immuunsysteem aantasten en verzwakken. De

bijwerkingen van vaccins zijn risicovol, en vaak onomkeerbaar: honden kunnen gemakkelijker ziekten en aandoeningen krijgen als hun immuunsysteem verzwakt is, dus *waarom zou je dat willen?*

In het algemeen is het, naar mijn persoonlijke mening, een afweging bij het geven van vaccins: Hoe groot zijn de risico's als de hond niet gevaccineerd is? Als de hond de betreffende ziekte oploopt: wat zijn behandelmogelijkheden en valt het te genezen? En hoe zwaar (ingrijpend) is het vaccin? Als het middel erger is dan de kwaal lijkt het me onzinnig om het te geven. En precies dát is in de meeste gevallen het feit bij het kennelhoest-vaccin.

Wat kun je wél doen om je hond preventief te beschermen tegen kennelhoest?

Helemaal voorkomen dat je hond aangestoken wordt door de rondwarende Parainfluenza-virussen lukt je nooit. Ook niet als je je hond een vaccin (of neusspray) geeft. Als je hond gezond en vitaal is, zal hij van een kennelhoest-infectie niet zo gek veel, of zo enorm lang last hebben. Veel honden tonen geen symptomen en het gaat gewoon voorbij. Andere honden kunnen gaan hoesten (vandaar de naam 'Kennelhoest') of hebben griepachtige klachten. Maar meestal is dit met een paar dagen wel weer voorbij, zonder dat medicatie nodig is (net zoals bij gezonde, vitale mensen dus).

Om je hond het best te wapenen tegen deze virussen is het dus goed om het immuunsysteem zo krachtig mogelijk te houden. Dit kan door goede voeding, het voorkomen van onnodige 'aanvallen' op dit immuunsysteem door onnodige vaccinaties, het voorkomen van overmatig medicijngebruik en van zeer agressieve anti-vlo of ontwormingsmiddelen en het beperken van allerlei giftige stoffen in de directe omgeving van je hond. Dit laatste is lastiger, want je hebt niet overal invloed op. Maar kijk eens kritisch naar je woonomgeving, de schoonmaakmiddelen die je gebruikt, de hondenspeeltjes (vaak zijn goedkope plastic speeltjes gemaakt van giftige stoffen en verspreiden dus continu ongezonde gassen), en dergelijke. Je hoeft natuurlijk niet meteen alles uit je huis te bannen, maar een beetje meer bewustwording doet al goed.

Overweeg ook eens natuurlijke supplementen, in overleg met een goede voedingsdeskundige voor honden. Zo kun je, indien nodig, het immuunsysteem een extra boost geven met behulp van kruiden, bepaalde olie, of bepaalde verse voedingsmiddelen.

In het algemeen hoop ik dat je een kennelhoest-vaccinatie of neusspray niet meer vanzelfsprekend laat toedienen. Het feit dat dit ieder jaar of twee jaar opnieuw gegeven moet worden, plus de wetenschap dat het vaccin slechts enkele virussoorten 'bestrijdt', bewijst op zich al dat het geen doeltreffend middel is om je hond te vrijwaren van kennelhoest, dus waarom zou je daarvoor het immuunsysteem een optater willen geven?

Hoe lang is de hond ziek van kennelhoest?

Voor de duidelijkheid: veel honden hebben geen of nauwelijks klachten nadat ze zijn besmet met kennelhoest. Misschien is je hond iets sneller moe of wat hangerig, maar meer niet. Mocht je hond werkelijk ziek worden en gaan hoesten dan kun je verwachten dat je hond zo'n 2 tot 4 weken ziek is. Natuurlijk hangt dit volledig af van de aard van de besmetting en van het immuunsysteem van de hond.

Wat kun je doen als je hond kennelhoest heeft?

Mocht je hond toch besmet raken met kennelhoest en ziek worden dan is in ieder geval rust het allerbelangrijkste medicijn.

Minimaal 7 dagen zo weinig mogelijk inspanning of opwindning. Iedere keer als je hond teveel opwindning heeft zal hij moeten hoesten, en deze hoestbuien prikkelen juist de ontstoken luchtwegen wat genezing in de weg staat.

Zorg voor goede voeding, en als je hond niet wil eten kan een (afgekoelde) zoutarme bouillon een goed alternatief zijn. Een dag of wat niet eten is meestal geen ramp, maar je hond moet wel blijven drinken, en met een bouillon krijgt hij toch vocht binnen. Kies in ieder geval voor zachte (en vochtige) voeding om de keel niet teveel te prikkelen en hoestbuien te voorkomen. Ideaal is een verse maaltijd, of anders een natte voeding met gezonde ingrediënten.

Voorkom dat er druk op zijn keel komt: dus liever niet een strakke halsband om of uitlaten aan de halsband; een tuigje is dan prettiger. De hond kan keelpijn hebben, en in ieder geval is de keelstreek geïrriteerd en gevoelig; dan is een halsband niet prettig.

En sowieso: voorkom dat je hond andere honden kan besmetten: vermijd drukke 'hondenplekken', en bedenk dat besmetting ook via speeltjes of dekentjes kan plaatsvinden.

Naar de dierenarts met kennelhoest?

Heeft je jonge pup kennelhoest? Of is je hond al ziek of erg oud (en zwak)? Dan is het goed om direct de dierenarts te bellen en niet eerst het ziekteverloop af te wachten.

Als je hond een te hoge koorts krijgt, of erg lusteloos wordt, of de klachten blijven langer dan 10 dagen aanhouden zonder verbetering: bel dan je dierenarts voor advies. Je wilt natuurlijk niet dat je hond uiteindelijk een longontsteking of iets dergelijks krijgt.

Bij een gezonde, vitale hond kun je natuurlijk eerst een paar dagen aankijken of het lichaam zelf korte metten maakt met de virussen en bacteriën. Je weet wellicht ook dat een dierenarts bijna altijd antibiotica of andere pittige medicijnen zal voorschrijven, en deze zijn niet bepaald goed voor het immuunsysteem van je hond. Dus als je hond op natuurlijke wijze met de kennelhoest-infectie kan afrekenen is dat altijd beter.

Maar: sommige honden zijn niet zo fit en vitaal en dan kunnen ze een steuntje van buitenaf goed gebruiken. Andere honden hebben erg veel last van de klachten: bijvoorbeeld een fikse hoest waarbij ze het erg benauwd krijgen. In dergelijke situaties, en ook als de klachten langere tijd aanhouden, is het verstandig om een dierenarts te raadplegen.

Vanwege het hoge besmettingsrisico is het natuurlijk belangrijk dat je de dierenarts even belt en overlegt wat je het beste kunt doen (in plaats van een bezoek aan het spreekuur met een wachtkamer vol andere dieren die vatbaar zijn).

Zoals hierboven beschreven zal een dierenarts zeer waarschijnlijk antibiotica voorschrijven. Andere middelen om de klachten te verminderen, zoals een hoestdrank of slijmoplosser, zijn natuurlijk ook mogelijk, helemaal afhankelijk van de specifieke situatie met jouw hond.

Over de schrijver

Mandy Gerris

Drs. Mandy Gerris is van huis uit bedrijfskundige en daarnaast gediplomeerd hondentrainer en gedragstherapeut. En vanaf 2019 ook gediplomeerd Voedingsdeskundige voor honden- en katten. Ze is de centrale spil en oprichter van Digidog. Sinds 2008 fulltime professioneel bezig met honden. Ze woonde eerder (met echtgenoot en hond) in Warschau PL, in Engeland, Santiago de Chili in München en Stuttgart (Zuid-Duitsland), en nu onder de rook van Antwerpen. Maar gelukkig is er overal internet. Een gewone dag betekent voor haar: informatie vergaren, schrijven, leren, delen, creëren en werken met honden, hun eigenaren, haar eigen hond, en het drinken van een perfecte kop koffie.